

ΟΡΦΕΥΣ ΚΑΙ ΕΥΡΥΔΙΚΗ

ὕπὸ ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΠΑΓΑΝΕΑΗ.

„Καὶ τέλος πάντων σ' ἀπήλαυσα Εὐρυδίκη, ὄνειρον τοῦ βίου, καὶ τῶν ἐλπίδων μου προσφιλέστατον ἐντρύφημα, χαρὰ ἐφεξῆς τῶν ἡμερῶν μου, τοῦ γήρατος ἀνακούφισις, τοῦ παρόντος πραγματικότητος θελκτικὴ καὶ ἀπόλαυσις. Ἄ! Εὐρυδίκη, τρέμω μήπως, ζηλότυποι τῆς εὐτυχίας μου οἱ θεοὶ τὴν τύχην μου φθονοῦντες, λύσωσιν εἰς ὄνειρον ἀνύπαρκτον τὴν εὐδαιμονίαν μου, καὶ πικρὰ ἡ μνήμη τότε θὰ δηλητηριάξῃ τοῦ ἀφυπνισθέντος τὰς ἡμέρας, καὶ εἴρων μοῖρα θὰ γελᾷ με τῆς ψυχῆς μου τὰς ἐδύνας, τοὺς πόθους τοὺς ψευδοθέντας τῆς καρδίας μου, τῶν ἐλπίδων καὶ τῶν θελκτικῶν μου προσδοκιῶν τὸ πλῆρες ναυάγιον. Ἄ! Εὐρυδίκη, εἶσαι σὺ τὴν ὁποίαν θλίβω εἰς τὸ στῆθος μου, εἶναι σὰ τὰ χεῖλη, αἱ ἀφρόπλαστοι παρειαί, τὸ μέτωπον, ἡ κόμη ἡ πλουσία ἡ μεθύουσα; Ἄ! Εὐρυδίκη, τῆς ζωῆς μου ἤδη σύντροφε, δὲν εἶσαι ὄνειρον, οὔτε σκιὰ ἀπατηλὴ ἦν οἱ θεοὶ κατέπεμψαν σαρκάζοντες τὴν πλάνην μου, ὅποταν, ἔρημος τῆς φίλης καὶ συζύγου τοῦ θὰ ἔμενεν ὁ δύστηνος Ὀρφεύς, καὶ χῆρος Εὐρυδίκης, θὰ ἦτο χῆρος καὶ τῆς λύρας τοῦ. Εἰς τὴν πρώην τῆς Ἀργοῦς καθήμενος, τὴν ἐμπνευσιν τῆς μουσικῆς αἰτῶν, ποσάκις ἀνέκρουσα τὴν λύραν μου εἰς τὴν μνήμην σου, Εὐρυδίκη φίλη προσφιλὴς. Γοργῶς ἠυλάκου τὸν Πόντον ἡ τρόπις. Μὲ στιβαρὰν τὴν χεῖρα ὁ ἀναξ' Ἰάσων ἔθυνε τὸ σκάφος, καὶ ἀνυπόμονος ὁ Ἡρακλῆς τὴν κώπην εἴλκυε πτερῶν μετὰ τοῦ ἱστίου τὴν Ἀργώ. Μὲ ὄμμα δὲ οἱ Ἀργοναῦται ἀνεζήτησαν τὴν ἀκτὴν τῆς Κολχίδος, καὶ εἰς τὰς πτέρυγας ὀνείρων φαιδρῶν ἱπτάμενοι, ἐσκόλευον τὸν Αἰήτην τὸ χρυσόμαλλον δέρας, καὶ ἤδη τὰ πρυμνήσια λύοντες ἐφευγον, παλινστοῦντες, τὴν ἄξενον γῆν. Τὸ κύμα ἐπλησσε τὴν τρόπιν, ἡ τρόπις ἐσχίζε τὸ κύμα. Τὴν λύραν μου ἀρπάξω, καὶ τῆς Εὐρυδίκης μου τὸ κάλλος τὸ σεμνόν, τὴν πίστιν καὶ τὸν ἔρωτα ἀνέμελψα. Τὰ ξύλα τῆς Ἀργοῦς τρίζουσι, καὶ ἄανοι κατέπεσαν αἱ χεῖρες καὶ οἱ μῦς τοῦ Ἡρακλέους. Ἐμπληκτοὶ οἱ Ἀργοναῦται πίπτουσι γονυπετεῖς! Σιγῶσι καὶ οἱ ἄνεμοι αὐτοί, καὶ μόνον αὖρα χαλαρὰ θωπεύει τὸ ἱστίον καὶ στένει λιγυρῶς, παρὰ τὴν λύραν καὶ τοὺς φθόγγους τῆς. Τὰ κήτη τῆς θαλάσσης ἐξέρχονται μετὰ σπουδῆς, τὴν λύραν τοῦ Ὀρφέως ν' ἀκούσωσι, τὰ ὄρνεα καθίπτανται κ' ἡρέμα ἐπικαθιῇται πρὸς τὰ καρχήσια καὶ τοὺς ἱστούς, καὶ ἀπὸ τῆς γείτονος ξηρᾶς ὀρμῶσι τὰ θηρία ὑπὸ τῆς μουσικῆς ἐλκόμενα. Ἄ! Εὐρυδίκη, τοῦ βίου καὶ τῶν τέρψεων μου σύντροφε. Τῶνομά σου τὸ γλυκύ, ἡ μνήμη σου ἡ ποθητὴ καὶ προσφιλὴς διηύθυε τὴν χεῖρά μου. Τὸ ὄνομά σου ὕμνουν, ὕμνων τοῦ κάλλους καὶ τοῦ ἔρωτος τὸ θέλητρον. Ἄ! σ' ἀπολαμβάνω τέλος, λησμονῶν τὰς ἀγωνίας, τὴν μακράν μου περιπλάνησιν, τοὺς φόβους μὴ σὲ χάσω, καὶ εὐτυχῆς προσπίπτω εἰς τοὺς πόδας σου, τὰ χεῖλη καὶ τὴν κόμην σου φιλῶ, ἐξ ἔρωτος μεθύων, καὶ τοὺς θεοὺς εὐχαριστῶ χωρὶς νὰ τοὺς ζηλεύω, θεὸς ἐγὼ καὶ εὐτυχῆς, τῆς Εὐρυδίκης ἐραστῆς καὶ σύζυγος.“

*

Οὕτως ἐλάλει ὁ Ὀρφεύς ὁ τοῦ Οἰάργου, τῆς Θράκης ἀνακτος υἱός, τὴν σύζυγόν του Εὐρυδίκην θλίβων εἰς τὸ στῆθος τοῦ. Χθὲς μόλις τῆς Εὐρυδίκης ἀπεκλήθη σύζυγος· πρόσφατος εἶν' ἡ εὐτυχία τοῦ, καὶ τ' ἄρωμα τοῦ ἔρωτος ποθεῖ ὀλόκληρον καὶ ἀκμαῖον ν' ἀναπνεύσῃ, πρὶν ἢ καὶ ἐπ'

ἐλάχιστον ἐξατμισθῇ. Εἰς ῥόδων στρώμα κατακείμενοι μεθύουσιν εἰς φιλήματα οἱ σύζυγοι. Εἰς λόγους καὶ θωπείας λύεται ἡ χεὶρ τῆς Εὐρυδίκης καὶ ἡ γλῶσσα, καὶ ἀπληστα, τὰ χεῖλη τῆς τὰ δροσερά, ζητοῦσι τὸν Ὀρφέα. Εὐδαιμονίας καὶ θανάτου στεναγμὸς ἐκσπᾶται ἐνταυτῷ τοῦ στόματος τῆς Εὐρυδίκης. Δολία ἐχιδνα, ὑπὸ τὰ πέταλα τῶν ῥόδων ἐρπούσα, δάκνει τὴν Εὐρυδίκην, τὸ δηλητήριον μιγνύουσα πρὸς τὴν διττὴν τοῦ μέλιτος πηγὴν, τὴν πορφυρᾶν καὶ λάλον. Κραυγὴν ὀξείαν βάλλουσα πίπτει ὥρᾳ ἡ Εὐρυδίκη· θανάτου σκότος ἐκάλυψε τὸ ὄμμα τῆς, ἡ γλῶσσά τῆς ψελλίζει, καὶ δρόσος παγερά, ἀπὸ τὸ πρόσσωπὸν τῆς τὸ νεκροφανὲς σταλάζει εἰς τὰς κάλυκας καὶ εἰς τὰ πέταλα τῶν ῥόδων τῶν ἀπατηλῶν! Ὀρφεῦ! ἀγαπητέ μου φίλε, ὃν μόλις χθὲς μοι ἔδωκαν ὡς σύζυγόν μου οἱ θεοί, Ὀρφεῦ μου, θνήσκω ὀφίδηκτος, βοᾷ ἡ Εὐρυδίκη. Τῆς εὐτυχοῦς ζωῆς μου, ζηλότυποι θεοὶ καὶ ἀνοικτεῖρμονες συντρίβουσι τὸ γόητρον. Θὰ σ' ἀπολέσω ἐσσεῖ, κ' εἰς τὰ βασίλεια τοῦ Πλούτωνος, κεχωρισμένη ἀπὸ σοῦ, ἔρημος θὰ πλανῶμαι τὸν ἥλιον ποθοῦσα, καὶ τοῦ Ὀρφέως μου τὸ ζωογόνον θώπευμα. Ἡ μοῖρα ἡ ἀσυμπαθὴς δὲν με ἀφῆκε νὰ χαρῶ τῆς πλήρους εὐτυχίας μου, καὶ τοῦ δεσμοῦ μου μετὰ σοῦ τὸ θέλητρον. Ἄφες, ὦ! ἄφες κατὰ τὸ ἐλάχιστον τοῦ ἐτι βίου μου διάστημα, νὰ ἐντρυφήσω εἰς τὴν θέαν σου, καὶ τοῦ προσώπου σου τὴν ἐκφρασιν ὡς ὕστατον καὶ προσφιλὲς νὰ φέρω μετ' ἐμοῦ ἐφόδιον εἰς τοῦ Χάρωνος τὸ θλιβερόν ἀνάτιον. Σὲ ἐπανεῖδον πρὸ ὀλίγων μόλις ἡμερῶν παλινστοῦντα ἐκ μακροῦ κ' ἐπικινδύνου πλοῦ. Ὁ πόθος μου εἶχε νικήσει τὴν αἰδῶ, καὶ ἐκφρων ὥρμησα πρὸς σὲ τρέμουσα μήπως σὲ χάσω πάλιν. Ἀπαίσιτοι συλλογισμοὶ ἐσπάρασσον τὸ πνεῦμά μου. Νεκρὸν σὲ ἐβλεπον συρόμενον εἰς τοὺς δρυμούς, καὶ θυμὰ τῶν θηρίων τῶν ὀρνέων καὶ τῶν ἐρπετῶν. Τὴν θάλασσαν σ' ἐφανταζόμην ἄλλοτε ὀργόγοντα. Δεινὸς ἐνσκήπτει ὁ τυφῶν, καὶ τὸν Ὀρφέα χάνω. Ἄ! τοῦ Πόντου ἡ ἄλμη ἡ πικρὰ οὔτε νὰ φθάσῃ ἡ δύνατο τῶν σκέψεών μου τὴν πικρίαν καὶ ὀξύτητα. Νεκρὸν σὲ ἐβλεπον φερόμενον ἐπὶ τοῦ κύματος, καὶ ἄταφον τὸ σῶμά σου θραυόμενον εἰς τὴν ἀκτὴν, καὶ τὴν σκιάν σου στένουσαν μακράν τῶν Ἡλυσίων εἰς τόπους σκοτεινοῦς. Καὶ σ' ἐπανεῦρον τέλος, καὶ σ' ἀπεκάλεσα ἐμόν, ἵνα σὲ χάσω αἴφνης, τοῦ Ἄδου κάτοικος ἐγὼ, τῆς γῆς ἐσὺ καὶ σύζυγος ἐτέρας γυναικός, τῆς Εὐρυδίκης ἐφεξῆς ἀμνήμων. ὦ! σαραγμὸς πικρότερος τοῦ δρόμου εἰς ὃν ὁ θάνατος με ἔρριψεν. Ὀρφεῦ μου! σύζυγε καὶ φίλε μου, ὁ θάνατος με ἤρπασεν ἐν μέσῳ τῶν ὀνείρων καὶ τῆς εὐτυχίας μου. Ὀρφεῦ μου θνήσκω· καὶ θνήσκουσα οὐδὲ τὰ χεῖλη μου νὰ σοὶ προτείνω δύναμαι. ἰὸς καὶ θάνατος ἐμόλυνε τῆς μέθης καὶ τοῦ ἔρωτος τὴν ἀνεξάντλητον πηγὴν. Ἐλθε ἔδω, τὴν χεῖρα θέσον ἐπὶ τῆς ἐμῆς. Τὴν ἀτυχῆ σου σύζυγόν ἰδέ. Ὀρφεῦ μου θνήσκω· ἐλλεῖπει ἡ ζωὴ, θανάτου πάγος ἐνάρκωσε τὰ μέλη μου, καὶ ἀπέσβεσε πῶν ὀφθαλμῶν μου τὴν ἀκμήν. ὦ! εὐτυχία μόνη ἐν τῇ τελευτῇ ἰδοῦ τὴν χεῖρά σου θωπεύω. Τὸν ἐσχατον δέξαι παλμὸν καρδίας ἀγαπώσης σε. Νεκρὰ εἶναι τὰ μέλη μου ἀλλ' ἡ καρδιά ἐτι ζῇ. Ὁ ἔρως τὴν ζωογονεῖ, καὶ ἡ εἰκών σου, εἰς ἣν, ὡς εἰς θεότητά, ἐντός μου ἡγεῖρα βωμόν. Ὀρφεῦ μου φίλε θνήσκω· μὴ παῦσε νὰ με ἀγαπᾷς κ' ὑπὸ τὴν γῆν νεκρὰ αἰσθάνομαι

ὅτι καὶ πάλιν θ' ἀποθάνω, τὸν ἔρωτα σου χάνουσα
θανάτου ὄνειρα ἐκύκλωσαν τὸ πνεῦμά μου Ὀρφεῦ
τὴν Εὐρυδίκην ἐνθυμοῦ, καὶ δέχθητι τοῦ ἔρωτος τὸν ὕστα-
τον καὶ ἀμέριστον παλμόν

*

Ἠλλοιωμένη, πελιδνή, νεκρὰ κατάκειται εἰς ῥόδινον
στρωμνὴν ἢ Εὐρυδίκη, νόμφη φαιδρὰ τῆς χθὲς, θανάτου
θῦμα σήμερον. Εἶναι τὸ ῥόδον ἢ εἰκὼν τῆς εἰμαρμένης καὶ
τοῦ τέλους τῆς τοῦ θλιβεροῦ. Εὐδοσμον χθὲς καὶ δροσερόν,
ἐξηνθημένον, μαρνανδὲν συντετριμμένον κεῖται σήμερον ὑπὸ
τὰς χεῖρας τῆς νεκρᾶς. Ἡμιπαράφρων, κραυγὴν κατάρας
βάλλει ὁ Ὀρφεύς, εἰς τὴν πρὸ αὐτοῦ εἰκόνα ἀπιστῶν, τὴν
Εὐρυδίκην κράζων, τὴν Εὐρυδίκην ἦτις, νεκρὸν ἀφείσα πτώμα,
βαδίζει πρὸς τὸν Ἄδην. Εἶναι ἀπάτη, βοᾷ φρενήρης ὁ Ὀρ-
φεύς, καὶ ρίπτεται καλῶν τὴν προσφιλεῖ νεκράν. Τίς ὅμως
ἐπανήλθεν ἀπὸ τὸν δρόμον τὸν πικρόν; Τίς, τοῦ Ἄδου δια-
βάς τὸν φοβερόν οὐδὸν, ὑπέστρεφεν ὀπίσω; Εἶναι κωφός ὁ
Χάρων! Ἐκ τῆς ἀντίπεραν ἀκτῆς οὐδεὶς ἐπεραιώθη πρὸς
τὴν χώραν τῆς ζωῆς, οὐδεὶς ἐπλευσε δις ἐπὶ τὴν λίμνην
τὴν πικράν. Ἐφάπαξ ἐγεννήθη τις, καὶ θνήσκων ἀπαξ, τὸ
πρῶτον τότε καὶ τὸ ὕστατον διέρχεται τὴν λίμνην. Τὸ
σῶμα τὸ ψυχρὸν εἰς τὴν θερμὴν ἀγκάλην θλίβει φρενήρης
ὁ Ὀρφεύς. Ὀργή, μανία, ἔρωτος πάθος φοβερόν, στοργή
τραυματισθεῖσα σαλεύουσι τὸν νοῦν του. — Θεοί! κραυγάζει
ἑξαλλος, τὴν Εὐρυδίκην θέλω, τὴν Εὐρυδίκην μου ζητῶ,
καὶ τῆς Στυγὸς ἐπόμενον τὰ ὕδατα νὰ τὴν ἀνεύρω παντα-
χοῦ, τὸν Ἄδην διατρέχων, τὰ Ἠλύσια, τὸν Τάρταρον, ἐὰν
τὸ κάλλος καὶ ἡ ἀρετή, νὰ οἰκίσῃ δύναται ποτὲ τοῦ σκό-
τους τὰ βασίλεια. Πρὸς τί νὰ ζῶ χωρὶς τῆς γυναικὸς ἧς
ἐνεκα ἠγάπησα καὶ τὴν ζωὴν. Νεκρὸς θὰ εἶμαι, ζῶν ἀνευ
αὐτῆς, καὶ ζῶν νεκρὸς μαζὺ τῆς. ὦ! ἄς τὴν εὕρω πάλιν!
. Ἡ μὰ τοὺς θεοὺς τὸν βίον ἀπαρνοῦμαι, καὶ αὐτὴν
χειρ θνήσκω, τὴν Εὐρυδίκην μου ζητῶν, εἰς τοῦ Ἄδου τὰ
basileia, νεκρὸς εὐδαίμων τὸν ἥλιον ἀπαρνηθεὶς, τὸν Ὀλύμ-
πόν μου ἀνευρών τῆς Εὐρυδίκης μου ἐγγύς. Ἀπαράμυθος
ὁ Ὀρφεύς, παράφορος ἀσπάζεται τὰ χεῖλη τῆς νεκρᾶς. Εἰς
δηλητήριον ὅξυ μετέβαλε τὸ αἷμά του τὸ ἄλγος, καὶ τῆς
ἐχίδνης ὁ ἰὸς οὐδὲν ἰσχύει κατ' αὐτοῦ. Καὶ πάλιν ἀσπάζε-
ται τὰ χεῖλη τῆς, καὶ πάλιν ἐπιστρέφει ἀκρόεστος θεάματος
πενθίμου. Ὀδύνῃς ἰαχαὶ πληροῦσι τὸν αἰθέρα. Τὴν Εὐρυ-
δίκην κλαίει ὁ Ὀρφεύς. Συνέτριψεν ὁ θάνατος τὴν λύραν
του, συντρίψας τὴν καρδίαν του. Ἐσίγησεν ὁ ποιητής! Τὰς
νύκτας μόνον ὅταν ὁ Βορρᾶς ταράσσει τοὺς δρυμούς, καὶ
ὁ κεραυνὸς πτοῇ τοὺς θήρας τῶν δασῶν, στόνοι πενθίμου
μουσικῆς ἠχοῦσιν αἴφνης ἀπὸ τοῦ βάθους τῶν δασῶν. Εἶναι
ὁ πλάνης ποιητής, τὸ φάντασμα τὸ προσφιλὲς διώκων, τοὺς
πόνους τῆς ψυχῆς του ἐξηγῶν. „Τὴν Εὐρυδίκην μου ζητῶ,
οἰκτεῖρατε τὴν τύχην μου θεοί! Τὴν Εὐρυδίκην μου ζητῶ,
θνητοὶ θρηνήσατε τὴν μοῖράν μου. Τὴν Εὐρυδίκην κράζω“,
ἠχεῖ ἀδιαλείπτως ὁ Ὀρφεύς. Βοῇ ἀνέμου καὶ ὀδύνῃς στο-
ναχῇ, τῆς φύσεως καὶ τῆς καρδίας στεναγμός, ταράσσει τὸ
κενόν. Εἰς χώρας μακρονὰς ἐκπνέει ὁ βορρᾶς, τὸ ἄλγος
τοῦ Ὀρφέως καὶ τῆς Εὐρυδίκης φέρων τὸ ὄνομα

*

Τὴν λύραν ἔχων ἐν χερσὶν ὁρμᾷ ἀπὸ τῆς Θράκης ὁ
Ὀρφεύς, τοῦ ὅρκου τηρητής, καὶ διαβαίνων ὄρη, θάλασσαν
καὶ τοὺς δρυμούς, εἰσέρχεται εἰς τὴν Λακωνικὴν. Ἐλπίς
του εἶν' ἡ λύρα του, καὶ ὄπλον μόνον καὶ ἀσπίς κατὰ τοῦ

πλήθους τῶν ἐχθρῶν. Ὅταν τὰς νύκτας ἄγρια ὁρμῶσι τὰ
θηρία, τὰς τρώγλας τῶν ἀφίνοντα, καὶ τὴν τροφὴν ζητοῦντα,
ὁ πλάνης ποιητής, καὶ μουσουργὸς θεσπέσιος, κατ'ἀκοπος καὶ
νῆστις κλίνει εἰς ἀνάπαυσιν τὴν κεφαλὴν. Τὸ ἀπηνὲς θη-
ρίον, τῆς πείνης θῦμα, καὶ τὸ ἐνστικτον τοῦ αἵματος ἀκο-
λουθοῦν, ὁρμᾷ νὰ τὸν σπαράξῃ τότε. Τὴν χεῖρα εἰς τὴν
λύραν φέρει ἀμέσως ὁ Ὀρφεύς. Θεοί! ὅποια μελωδία ἀκούε-
ται, καὶ ποῖα αἴφνης ἀλλαγὴ ἐπῆλθεν εἰς τὸν ἄλογον καὶ
αἰμοδιψῆ τοῦ δάσους κάτοικον! Τὴν κέρκον κλίνει πρὸς
τὴν γῆν ὁ λέων, τὴν χαίτην ἐταπείνωσε, καὶ ἡρεμος καὶ
τιθασσός, ὑπὸ τὸ κράτος γοητείας μαγικῆς, τοὺς πόδας λεί-
χει τοῦ ἀνδρὸς καὶ ἡσυχος ἀπλοῦται κατὰ γῆς, τὴν μουσι-
κὴν ἀκούων. Ἀθροοὶ σπεύδουσιν ἐκ τῶν ὁπῶν τῆς γῆς οἱ
ὄφεις, καὶ κύκλωθεν τοῦ αἰοιδῶ ὑφθύνται ἐπὶ τῶν ἄκρων
τῶν σπειρῶν. Τὴν γλώσσαν τὴν φαρμακερὰν συνέστειλαν
τοῦ στόματος ἐντός, καὶ τ' ὄμμα τὸ σπινθηροβόλον, χαῖνον
ἀπέβη, οἷον ἐκλιπαροῦν τὸν θεῖον μουσουργόν. Κυλινθῶνται
τὰ ἰοβόλα ἔρπετά, ἀνίκανα νὰ βλάψωσι, καὶ τιθασσὰ τὰ
ἄγρια θηρία ἐξίστανται καὶ τρέμουσι, τὴν μουσικὴν ἀκού-
οντα, καὶ τὸν θεὸν προσβλέποντα τὸν πέριξ ἑαυτοῦ σκορπί-
ζοντα τὴν θεῖαν μουσικὴν καὶ τὰς μολπὰς. Οὕτω διήλθε
τὴν μακρὰν καὶ ἐπίπονον ὁδὸν ἀπὸ τῆς Θράκης ἄχρι τῆς
Λακωνικῆς, Ὀρφεύς ὁ θεῖος ποιητής καὶ αἰοιδός. Εἰς τὴν
ἐσχάτην ἄκραν τῆς Λακωνικῆς, ἐνθα ὀξὺ καὶ χθαμαλὸν προ-
βάλλει ἀκρωτήριον, ὑπάρχει χάσμα φοβερόν, τοῦ Ἄδου πύλη,
δι' ἧς ὁ τολμητής αἰοιδὸς σκοπεῖ, τὸν ὅρκον του τηρῶν,
εἰς τῶν νερτέρων νὰ καταφθάσῃ τὰ βασίλεια. Ἀφροσκεπῇ
τὰ κύματα κυτοῦν μετὰ μανίας τοὺς βράχους τοῦ Ταϊνά-
ρου, καὶ σείεται ἡ γῆ, καὶ ἡ πέριξ φύσις στένει, καὶ κρότοι
ὑποχθόνιοι ἀκούονται μετὰ βοῆς πτοῦντες τὰ θηρία, τρε-
πόμενα μακράν. Ἐκεῖ ἐξηντλημένος φθάνει ὁ Ὀρφεύς·
προσεύχεται εἰς τοὺς θεοὺς, καὶ αἱματηρὰν λευκοῦ κριοῦ θυ-
σίαν προσφέρει πρὸς τὸν Πλούτωνα, τὸν ἀνακτα τὸν φοβε-
ρόν, τοῦ φοβεροῦ Ταρτάρου. Τὴν φλόγα τοῦ βωμοῦ, ἀγρίως
πνέων ὁ βορρᾶς, καὶ κύματα πελώρια ὀγκῶν, σβεννύει πρὶν
εἰς λάμπιν ἀναδώσῃ, ἱκανὴν τοῦ θύματος νὰ κατάφάγῃ τὰ
ἐντόσθια. Τῆς λύρας δρᾷττεται ὁ Ὀρφεύς. Θεοί! εἰσίγησαν
ἐν ἀκαρεῖ οἱ ἄνεμοι, κατέπαυσαν τὰ κύματα, καὶ λειοτάτη
θάλασσα γλαυκὴ προσφαύει μόλις ἐλαφρῶς τὸν ἀπορροῦγα
βράχον. Ἰκέτης παρὰ τὸν βωμὸν δεόμενος προσπίπτει τότε
ὁ Ὀρφεύς καὶ εὐχεται. Αἰσίους ἀναγγέλλουσι τοὺς αἰωνοὺς
οἱ μάντιες, καὶ μεθ' ὁρμῆς ἀναπηδήσας ὁ Ὀρφεύς ἐλαύνει
πρὸς τὴν φοβερὰν ὀπήν, τὴν σκοτεινὴν καὶ πνιγερὰν, δι' ἧς
νὰ φθάσῃ θέλει τοῦ Ἄδου τὰ βασίλεια, τὴν φίλην σύζυγον,
τὴν Εὐρυδίκην του ζητῶν. Ἐντός τοῦ σκότους χάνεται
μετὰ μικρὸν ὁ θαρραλέος πλὴν θρασύτατος θνητός. Εἰς τὸν
φρικτὸν δρόμον του, τὸν ἄγνωστον κ' ἐπώδυνον, πίστιν καὶ
ἐλπίδα ἔχει εἰς τὸν Ἐρωτα. Εἰς αὐτὸν πιστεύει, καὶ αὐτοῦ
τὴν ἀρωγὴν ἐζήτησε, εἰς τοὺς θεοὺς, τοὺς ὑπὸ χθόνα θύ-
σας! Ὁ ἔρως τῆς συζύγου καὶ ἡ λύρα του! Ἰδοὺ τὰ ὅπλα
δι' ὧν τὸν Τάρταρον θὰ κάμψῃ καὶ τῆς εἰμαρμένης τὴν
ἀμετάτρεπτον βουλήν.

*

ὦ! Ἐρως, δύναμις ἀνίκητος, ἐκράτυνας τὸν ἀσθενῆ
θνητόν, προπέτην περιφρονητὴν τοῦ Ἄδου καὶ τοῦ Πλούτω-
νος ἀνέδειξας τὸν ἀσθενῆ, τοὺς πόδας του ἐπτέρωσας, τὸ
θάρρος του ἐξήρας. Σὺ ἔρως, σὺ τὸν ἀσθενῆ ἀπέδειξας πα-
ράτολμον, καὶ τὸν λαγώψυχον θνητόν, μάλλον τοῦ λέοντος
ἀκάθεκτον καὶ τολμηρόν. Βαδίζων ἐν τῷ σκότει πάντοτε,

Josef Zenisek 1884

ΠΟΘΟΣ.

Εἰκὼν ὑπὸ Ἰωσήφ Ζενίσεκ.

τὴν ὄχθιν λίμνης θλιβερᾶς προσβλέπει αἰφνης ὁ Ὀρφεύς. Πρὸ πόσου χρόνου ἐγκατέλιπε τῆς γῆς τὸ φῶς, ἀδυνατεῖ νὰ εἴπῃ ὁ ἐν τῷ σκότει πλανηθεὶς, καὶ ἀγνοῶν ποσάνκις ἔκτοτε ἢ ροδodάκτυλος ἦως τὰ ρόδα τῆς ἐσκόρπισε, καὶ τὰ χρυσᾶ τῆς κύματα πρὸς τὴν ἀνατολήν, καὶ ποσάνκις, τὸ ἄρμα τοῦ Φαέθοντος, ἀφοῦ διέτρεξε τὸν μέγαν Οὐρανόν, εἰς τὸν εὐρὺν κατεβυθίσθη Πόντον. Εἰς νύκτα διαρκῆ καὶ ἀναστρον, εἰς ἔρεβος ζοφῶδες καὶ φρικτὸν ἐφέρετο ὁ πλάνης αἰοιδός, τὸν ἔρωτά του ἔχων στήριγμα, τὴν Εὐρυδικὴν του παραμυθίαν καὶ χαράν. Ἀκάτιον μικρὸν, ἀκάθαρτον, διερωγός, πενθίμου ὄψεως καὶ ἀπαίσιον προσηραγμένον εὐρηται πρὸς τὴν ἀκτὴν. Γέρων λευκοθρίξ καὶ λιπόσαρκος, μὲ κοίλους ὀφθαλμούς καὶ παρειάς, φρικτός, ὀργίλος, ἀπηνής ἐπὶ τῆς κώπης στηριζόμενος καὶ κεκυφὸς εἰς τὴν ἄκραν κάθηται τοῦ ἀκατίου τοῦ τοῦ θλιβεροῦ. Εἶναι ὁ Χάρων, ὁ ἄκαρδος καὶ ἀδυσώπητος πορθμεύς. Ἀπὸ τοῦ κάτω μέρους τοῦ γυμνοῦ κρανίου του πυκνὴ φύεται κατάλευκος ἡ κόμη, καὶ πώγων οὐλός καὶ λευκὸς ὄρμαξ, χεῖμάρρου δίκην, ἀπὸ τὰς ὀστέωδεις γνάθους του, καὶ ἄτακτος κατέκλυσε τὸ στήθος του. Τὸ ὑπόσαθρον ἀκάτιον καὶ τὸν φρουρὸν προσβλέπει ἀποτήτως ὁ Ὀρφεύς. Αὐτὸς νὰ φοβηθῇ, Ἀργοῦς τῆς ταχυπόρου ναύτης; Βαβαί, ὅποια ἀλλαγὴ! Τὸ πλοῖον, τὸν Ἰάσονα, τὸν Ἡρακλῆ, τοὺς φίλους Ἀργοναύτας καὶ τὴν Ἀργὴ ἑνακαλεῖ ὁ αἰοιδός, τοῦ Χάρωνος προσβλέπων τὸ πορθμεῖον, τὸ περίξ σκότος, καὶ τὴν γαλήνην τὴν νεκράν, τὴν πένθιμον τοῦ τόπου σιωπὴν τὴν πλήρη ἐρημίαν. Τὰ κύματα τὰ οὐδαλέα ἀναμνησθεταὶ ὅτε ἀφόβως διέσχίζεν αὐτά, προσβλέπων ἤδη τὴν θάλασσαν τὴν θλιβεράν, τὴν σηπομένην καὶ ἀκίνητον. Ζωὴ ἐκεῖ καὶ κίνησις, ὁ θάνατος ἐδῶ καὶ ἡρεμία, πενθίμως λέγει ὁ Ὀρφεύς. „Τί θέλεις σὺ τίς εἶς;“ ἀγρίως ἀνακράζει ὁ πορθμεύς, πρὸς τὸν Ὀρφέα βλέπων ἐκπληκτος, καὶ ἀπορῶν πῶς ἄνθρωπος ἐν σώματι καὶ οὐχὶ σκιά, κατήλθε τὸν Χάρωνα ζητῶν καὶ τῆς ἀντίπεραν νὰ φθάσῃ τὴν ἀκτὴν! Τὴν λύραν ἀνακρούει ὁ Ὀρφεύς, τοῦ ἔρωτός του ψάλλον τὴν χαράν καὶ τὰ δεινά, τὴν Εὐρυδικὴν του ζητῶν. Τοῦ Χάρωνος ἐκ τῶν χειρῶν ἐξέφυγεν ἡ κώπη! Εἰς τοῦ ἔρωτος τὸ ὄνομα συνεταράχθη ὁ πορθμεύς, ἐκάμφθη, καὶ δάκρυα, τὰ πρῶτα καὶ τὰ ἔσχατα, ὑγραίνουσι τοὺς ὀφθαλμούς τοῦ ἀπαίσιου καὶ ἀκάμπτου γέροντος. Ὡ! ἔρως δύναμις ἀνίκητος! ἐνίκησας τὸν Χάρωνα, τὸν Χάρωνα ἐδάμασας, καὶ μαλακὴν τὴν λιθίνην καὶ παγερὰν κατέστησας καρδίαν του. Ὡ ἔρως! θεόττης ἀκατάληπτος, λαίνουσα σὺ μόνῃ τὰ τραύματα τῶν καρδιῶν Τοὺς ἀθανάτους ἔρως σὺ νικάς, καὶ τοὺς θνητοὺς ἐπίσης, τὸ κράτος σου ἐκτείνων εἰς τὸν Ὀλυμπον, τὴν γῆν καὶ εἰς τὸν Τάρταρον αὐτόν. Εἰς τὸ ἀκάτιον ταχὺς πηδᾷ, καὶ τὴν ἀντίπεραν ἀκτὴν δεικνύει, ψάλλον πάντοτε, ὁ θεὸς αἰοιδός. Ἀνίκανος ν' ἀντιστῇ ὁ Χάρων, τῆς ἁρμονίας δοῦλος, μεριζόμενος καὶ συμπαθὼν τὸ πάθος τοῦ Ὀρφέως, πλησσει διὰ τῆς κώπης τὴν ἀκτὴν. Σαλεύει τὸ ἀκάτιον, τὴν λίμνην ρυτιδοῖ ἐλαφρῶς καὶ τὸν Ὀρφέα ἐμφυχον καὶ ἐνσώματον διαπορθμεύει, ἄγευστον τοῦ ὕδατος τῆς Λήθης, εἰς τὴν ἐτέραν ὄχθιν. Ὑστάτας χύνει ἁρμονίας ἡ λύρα τοῦ Ὀρφέως. Τὴν μουσικὴν ἀντὶ τοῦ ὀβόλου προσφέρει ὁ Ὀρφεύς τῷ Χάρωνι, καὶ τρέχει, τοὺς λειμώνας τοὺς ἀσφοδελοὺς διαπερῶν ἐν τάχει. Ἐνθους καὶ ἐκπληκτος ἀπέμεινε ὀπίσω ὁ τοῦ πορθμείου ἀδυσώπητος πρωρεύς. Τὴν μουσικὴν ν' ἀκούσῃ ἐπιζητεῖ τὸ οὖς του, εἰς ἁρμονίας θέλει νὰ καταναυγῇ ἢ ἄτεγκτος καρδίαν του! Ὡ! θεῖα δύναμις! ὦ! κάλλος ἀπαράμιλλον καὶ γόητρον τῆς μουσικῆς. Τὸν Χάρωνα ὑπέταξας,

καὶ εἰς δάκρυα μετὰ τοῦ ἔρωτος ἀνέλυσας τὴν αὐχμηράν, τὴν ἄφωτον καὶ στυγεράν τοῦ στήθους του ἐρημίαν

*

Τοῦ Ἄδου τὴν χαλκότευκτον διέβη ἤδη πύλην ὁ Ὀρφεύς. Πυκναὶ ἀθροίζονται αἱ σκιαὶ περίξ αὐτοῦ, ἐμφόβως βλέπουσαι πρὸς τὸν θεόν, τὸν ἀνατρέψαντα τῆς φύσεώς τοὺς νόμους, τοῦ Ἄδου τῶν πυλῶν τὸν βιαστήν. Τὸν Μίνω, τὸν Ῥαδάμανθον, τὸν Αἰακῶ, τοῦ Ἄδου τοὺς ἀδυσωπήτους δικαστάς, ἀντιπαρέρχεται γοργῶς χωρῶν, καὶ πρὸς τὸν Πλούτωνα νὰ φθάσῃ σπεύδει, τὴν Εὐρυδικὴν κράζων πάντοτε. Ἀφοβὸν ἐντὸς τοῦ Ἄδου τοῦ φρικτοῦ κατέστησε τὸν αἰοδὸν ὁ ἔρως του Τὴν Εὐρυδικὴν του ζητῶν οὐδὲ προσέχει περίξ του, οὐδὲ φοβεῖται, θνητὸς αὐτὸς καὶ μὴ θεός, ἐνσώματος πατῶν τῆς Περσεφόνης καὶ τοῦ Πλούτωνος τὰ εὐρύτατα βασίλεια. Σκηπτοῦχος ἀναξ, ἀπὸ τοῦ θρόνου του τοῦ ὑψηλοῦ δεσπόζει ὁ Αἰδωνεὺς τοῦ εὐρυτάτου κράτους του. Τὸν βλέπει πόρρω ὁ Ὀρφεύς καὶ πρὸς τὸν Πλούτωνα ἀκατασχέτως σπεύδων, προσπίπτει εἰς τοὺς πόδας του, τὴν Εὐρυδικὴν κράζων, τὸ ἔλεος τοῦ ἀνακτος ἐκλιπαρῶν. „Τὸν θησαυρὸν μου τὸν πολῦτιμον ὁ θάνατος μ' ἀφῆρπασεν, ὦ ἀναξ κραταίε“, λέγει πρὸς τὸν Πλούτωνα. „Ἀπόδός μοι τὴν ζωὴν, τὴν Εὐρυδικὴν μου ἀπολυτῶν, εἰδ' ἄλλως ζῶντα νεκρὸν καὶ ἄταφον, τοῦ κόσμου τῆς ζωῆς ἀμνήμονα, ὦ ἀναξ, κράτησον κ' ἐμὲ ἐδῶ, τῆς Εὐρυδικῆς, τῆς ἀγάπης, τῆς λατρείας καὶ ἐλπίδος μου ἐγγύς. Νὰ τὴν ἰδῶ, ὦ ἀναξ, εὐδόκησον νὰ τὴν ἰδῶ. Ἀπύδῃσα τὸν θάνατον τῆς κλαίων, τὴν μνήμην τῆς τὴν προσφιλεῖ θρηνηῶν, τὸ πρόσωπόν της το γλυκὺ ποδῶν. Τοῦ Ἄδου Ἀνασσά, εἰς τῆς μητρός σου τ' ὄνομα σὲ ὀρκίζω, ἐλέησον τὴν τύχην μου, τὴν Εὐρυδικὴν μου ἐπιτρέψόν μοι νὰ ἰδῶ. Ἡ σὴ καρδία, καρδία γυναικίς, καίτοι ἀθάνατος, γνωρίζει ἴσως κάλλιον τοῦ ἔρωτος τοὺς πόνους καὶ συμπαθῶς τὸν ἐραστὴν, τὸν σύζυγον οἰκτεῖρει. Πελάγη ἔσχισα καὶ τὰ βουνά, πρὸς τῆς φύσεως τὰ τρομερὰ ἐπάλαισα στοιχεῖα, τοῦ δάσους τὰ θηρία ἀπτόητος παρῆδον, τὴν γῆν ἀφῆκα, καὶ ἔκρουσα, θανάτου ἄγευστος ἐγώ, τοῦ Ἄδου καὶ τοῦ κράτους σου τὴν πύλην τὴν ἀβίαστον, τὴν Εὐρυδικὴν, τὴν σύζυγόν μου πανταχοῦ ζητῶν. Σεμνὴ τοῦ Ἄδου Ἀνασσά, ὦ Περσεφόνη σύνευνος τοῦ Πλούτωνος τοῦ κραταίου, ἐλέησον τὴν μοῖράν μου, τὴν τύχην μου συμπαθήσον. Τὸ φῶς παρήτησα τῆς γῆς, τῆς Εὐρυδικῆς μου τὸ φῶς ζητῶν. Τὸν κόσμον ἀπαρνοῦμαι, καὶ κάτοικος τοῦ Ἄδου θέλω νὰ γενῶ πρὶν ἢ ἡ μοῖρα ἢ σκληρὰ τὸ νῆμα ἀποκόψῃ τῆς τεθλιμμένης μου ζωῆς“ Τὴν λύραν κρούει ὁ Ὀρφεύς καὶ ὁ θεὸς μαλασσεται καὶ περίξ σπεύδουν αἱ σκιαὶ τῆς μουσικῆς τοὺς θεοὺς ἤχους νὰ ἀκούσωσι. Τῶν κόπων τοῦ ἀνάπαυλαν ἐπέτυχεν ὁ Σίσυφος, αἱ Δαναΐδες ἔπαυσαν τὸν πῖθον τὸν διάτρητον μοχθοῦσαι νὰ πληρώσωσι, οἱ τοῦ Ταρτάρου κάτοικοι ἀνέπνευσαν, καὶ ἐν σπουδῇ τῶν Ἡλυσίων οἱ μακάριοι, ὑπὸ τῆς θεῖας μουσικῆς ἐλκόμενοι ὤρμησαν πρὸς τὸν Τάρταρον, εὐδαίμονες αὐτοί, τοὺς κακοδαίμονας φθονοῦντες, τῆς θεῖας κατοικίας των τὸν Τάρταρον προκρίνοντας μετὰ τοιαύτης μουσικῆς. Ὡ μουσική! ἀνέκφραστον ἐντρύφημα, ἀλγοῦντος πρᾶον φάρμακον, οὐράνιος φωνὴ ἀπὸ τῆς γῆς ὑψοῦσα εἰς τὸν Ὀλυμπον. Τὸν Πλούτωνα ἐδάμασας, ἀνέτρεψας τῆς μοῖρας τὰς βουλὰς, κ' εἰς τὴν ζωὴν ἀνήγαγες τὸν κάτοικον τοῦ Ἄδου.

*

„Τὴν Εὐρυδικὴν λάβε, καὶ ἀπελθε μετὰ σπουδῆς“, ὁ Πλούτων εἶπε πρὸς τὸν αἰοδόν. „Ἡ πίστις καὶ ὁ ἔρως σου,

ἡ λύρα σου ἡ θεία, τοῦ Ἄδου ἐνίκησαν τοὺς νόμους, ἐπίορκον καμφθέντα, καὶ πλήρη ἀγνώστου συγκινήσεως ἀνέδειξαν τὸν Πλούτωνα. Τὴν Εὐρυδίκην σοὶ παραχωρῶ, ἀλλὰ δὲν θέλεις τὴν ἰδὴ πρὶν ἢ τὰ ἔσχατα τοῦ Ἄδου ὄρια διέλθης ἐντελῶς, ὁδεύων πρὸς τὴν γῆν καὶ τὴν ζωὴν. Ὁ ἔρως καὶ ἡ πίστις σου, ἰδοὺ τὴν σύζυγόν σου ἀποδίδουσιν. Τοὺς κόπους σου θὰ χάσης τὴν προσταγὴν μου τὴν ρητὴν βιάζων, τὴν Εὐρυδίκην θεωρῶν πρὶν ἢ ἐγκαταλείψης ἐντελῶς τοῦ Ἄδου τὰ βασίλεια. „Πρηνὴς εὐχαριστεῖ καὶ ὑπόσχεται ὁ θεὸς ἀοιδὸς Ὀρφεύς. „Ταχέως ἀπελθε λοιπὸν“ ἀναβοᾷ ὁ Πλούτων, „θνητὲ προπέτα, τολμηρέ. Τῆς ἀπειλῆς μου μέμνησο καὶ ἐνθυμοῦ ὅτι παρήκοος, τὴν Εὐρυδίκην θ' ἀπωλέσης παρ-ευθὺς“. Ἡγέρθη ὁ Ὀρφεύς κ' ἐγγὺς αὐτοῦ πνοὴν αἰσθάνεται θερμὴν θωπεύουσιν τὸ πρόσωπον. Ὀρφεὺ μου προσφιλέστατε, σ' ἀκολουθῶ ἡ Εὐρυδίκη σου! Εἰς τὴν ζωὴν θ' ἀνέλθωμεν λοιπὸν, τὸν ἥλιον θὰ ἴδω πάλιν, τὴν θάλασσαν τὴν γαλανὴν, τῆς φύσεως τὴν χλοερὰν στολὴν. Τὰ ἄσματα θ' ἀκούσω τῶν πτηνῶν, εὐδύμους θὰ εἰσπνεύσω αὔρας, εἰς τῶν βουνῶν θὰ πλανηθῶ τὰς κορυφάς, εἰς τοὺς λειμῶνας καὶ παρὰ τοὺς ῥύακας θ' ἀναπαυθῶ μαζὺ σου; Ὀρφεὺ ἀγαπητέ, τί θὰ μοὶ ἦτο ἡ ζωὴ, τῆς φύσεως τὸ κάλλος καὶ τοῦ οὐρανοῦ ἐὰν πλησίον μου δὲν ἦσο, καὶ μετὰ σοῦ δὲν ἐβλέπον τὸ φῶς; Θὰ σ' ἐπανίδω εἰς τὴν γῆν, τὸν βίον θὰ διέλθωμεν ὁμοῦ, τὴν δις ζωὴν μου θὰ χαρῶ, τὸν προσφιλεῖ λατρεύουσα Ὀρφέα. Ματαίως τὸ νᾶμα ἐπιὸν τῆς Λήθης, τὸν ἥλιον, τὸν κόσμον τοὺς ἐμοὺς καὶ φίλους μου κληθεῖσα νὰ ἐπιλησθῶ. Ἄ! ἐνθυμοῦνται οἱ νεκροὶ δὲν λησμονεῖ ὁ ἀγαπῶν καὶ ὅταν ἔτι θνήσκων, εἰς τάφον σκοτεινὸν ῥιφθῇ καὶ ἡ ψυχὴ του κορεσθῇ ὁλόκληρος ἀπὸ τῆς Λήθης πίνουσα τὴν ἐπιλήσιμονα πηγὴν. . . . Ὀρφεὺ, ἀγαπητέ μου σύζυγε, δὲν σ' ἐλησμόνησα νεκρά· σ' ἐπόθουν σὲ ἐζήτουν, σ' ἐκραζον, ἀλλ' εἰν' ὁ Χάρων ἀσπλαγχνος, κωφὸς εἶναι ὁ ἄδης, καὶ δις οὐδεὶς ποτε θανὼν διέβη τον Ἀχέροντα, τὴν λίμνην ἐπλευσε τὴν θλιβερὰν τὸν Χάρωνα ἀκολουθῶν. Ὁ ἔρως σου, ὁ εὐγενὴς καὶ σταθερός, καὶ τοὺς θεοὺς ἐνίκησε, τὸν Ἄδην ἐξεβίασε, τὸν θάνατον ὑπέταξε. . . ὦ! τοῦ Ἑρωτος τοῦ ἀληθοῦς ὁπόση καὶ ὅποια εἶν' ἡ δύναμις; . . .

*

Ὁμοῦ βαδίζοντες οἱ σύζυγοι χωροῦσι πρὸς τὴν ἐξοδὸν τοῦ Ἄδου. Σκια ἀχώριστος, τοῦ Ὀρφέως σύντροφος ἀκολουθεῖ ἡ Εὐρυδίκη, ἡδέως ψιθυρίζουσα παρὰ τὸ οὖς, τὸν σύζυγον θωπεύουσα. Δεινὴν ὁ Κέρβερος ἀφίνει ὑλακὴν. Τὰς

τρεῖς ἐγείρει κεφαλὰς καὶ ἀκράθετος ὄρμα τὴν ἐξοδὸν κωλύων. Τὴν λύραν ἀνακρούει ὁ Ὀρφεύς καὶ τιθασσός, ὁ κύων ὁ τρικέφαλος, τὴν κέρκον χαμηλοῖ, τοὺς πόδας λείχων εὐπειθῶς τοῦ θεσπεσίου ἀοιδοῦ. „Ἄ! Εὐρυδίκη“ λέγει ὁ Ὀρφεύς, „εἰν' ἡ φωνὴ σου μουσικὴ μεθύουσα τὸ πνεῦμά μου καὶ ἐμπνέουσα τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν μου. Κ' εἰς τί λοιπὸν μοὶ χρησιμεύει ἡ λύρα, ἀφοῦ πρὸ τῆς φωνῆς σου τὴν λύραν ἐλησμόνησα, τὰς ἀρμονίας τῆς ἐπαύσα πλέον νὰ ποθῶ, ἀφότου καὶ πάλιν εἰς τὰ ὦτά μου ἀντήχησεν ἡ προσφιλεῖς καὶ θεία τοῦ στόματός σου μουσικὴ. Ἀδύνατον νὰ ἀντιστῶ· οἱ ὀφθαλμοί μου σὲ ποθοῦν, φλέγομαι νὰ σὲ ἴδω, νὰ καταστείλω εἶμαι ἀνίσχυρος τοῦ πάθους καὶ τοῦ πόθου τὴν ἀκμήν, νὰ σὲ ἴδω, τοὺς ὀφθαλμούς μου νὰ κορέσω, νὰ σὲ ἴδω, ταλαίπωρος ἐγὼ μακράν σου τόσον χρόνον. . . . Σαλεύει μου τὸν νοῦν ὁ ἔρως, μὲ πνίγουσιν οἱ πόθοι, μανία μὲ κατέσχε. Νὰ σὲ ἴδω ποθῶ ἀμέσως· ἀδύνατον νὰ ὑπομείνω πλέον, τοῦ πάθους μου τοῦ ἀδαμάστου ἀδύνατον νὰ καταστείλω τὴν ὁρμήν. Νὰ σ' ἴδω θέλω αὐθωρεὶ εἰδ' ἄλλως θνήσκω Εὐρυδίκη μου, καὶ ἄνευ σοῦ εἰς τὰ βασίλεια κατέρχομαι τοῦ Πλούτωνος. Ματαίως τείνω τὰς χεῖρας νὰ συλλάβω προσπαθῶν τὴν θελκτικὴν σκιάν σου. Ἰδοὺ αἱ πρῶται τῆς ἡμέρας ἀπαυγαί, τὸ πρῶτον φῶς κρυφίως ὀλισθαίνον διὰ τῶν σχισμῶν τοῦ χάσματος τῆς γῆς δι' οὗ κατήλθον εἰς τὸν Ἄδην, τὴν Εὐρυδίκην μου, ἐσὲ ζητῶν. Ὁ χαρά, τὸ φῶς ἐνδυναμοῦται, εἰς τὸ μεταίχμιον ἐφθάσαμεν τοῦ Ἄδου καὶ τῆς γῆς ὅπου τὸ σῶμα θ' ἀναλάβῃς, καὶ ἡ σκιά σου ἡ ἀπατηλὴ, τῆς Εὐρυδίκης μου τὸ ἵνδαλμα θὰ γίνη αὐτὴ ἡ Εὐρυδίκη μου ἡ λατρευτὴ. . . . Θεοὶ σκοτίζεται ὁ νοῦς μου, ὁ πόθος μ' ἐφόνευσε τῆς θεάς σου, νὰ σ' ἀτενίσω σπεύδω, καὶ ἰδοὺ. . .

*

Δεινῶς σαλεύεται τὸ ἔδαφος. „Παρήκουσας τοῦ Πλούτωνος τὴν ἐντολήν, τὴν Εὐρυδίκην εἵμαρτο ν' ἀπωλέσης ἔσαι“ ἀκούεται φωνὴ βροντώσα ἀπὸ τὰ ἔγκατα τῆς γῆς. Τὸ φάντασμα ἀπέπτη πενθίμους βάλλον οἰμωγὰς, καὶ ἔρημος τῆς Εὐρυδίκης του ἀπέμεινε ὁ ἀνυπόμονος Ὀρφεύς.

*

Σπαρακτικὴν ἐξέβαλε κραυγὴν. Ἀπέσπασε θρηγῶν τὴν κόμην του, καὶ κατὰ γῆς κτυπῶν τὴν λύραν του ὁ ἀοιδὸς συντρίβει τὰς χορδὰς τῆς. . . .

(ἐξ Ἀθηνῶν.)

ΟΙ ΔΥΟ ΦΙΛΟΙ.

(συνέχεια).

— Ἀναμφιβόλως. . . Ἔως ἔδω ἐγὼ μόνος τὸν συνώδευσα· τώρα θὰ ἤμειθα δύο. Πλέον τῆς μιᾶς ὥρας διήρκεσεν ἡ πορεία μας. Χωρὶς νὰ ἐγείρῃ τοὺς ὀφθαλμούς ἀπὸ τοῦ ἐδάφους, χωρὶς οὐδὲ μίαν κἄν φοράν ν' ἀνοιξῇ τὰ χεῖλη ἐπορεύετο ὁ συνοδός μου κατόπιν τοῦ φερέτρου. Ἀφ' οὗ χρόνου τὸν εἶχον ἰδεῖ τελευταίαν φοράν εἶχε καταντῆσει πολὺς πρεσβύτερος. Τὸ ἐρρυτιδωμένον καὶ χαλκόχρουν πρόσωπόν του ἔτι μᾶλλον ἐξῆρε τὴν λευκότητά τῆς κόμης του, ἐφ' ὅλου δὲ τοῦ σώματός του ἦσαν ἀποτετυπωμένα τὰ ἴχνη ἐπιμόχθου καὶ περιπετειώδους βίου, ἀδιακόπου ἀγῶνος πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ ἐπιουσίου ἄρτου· αἱ στερεώσεις καὶ ἡ πενία εἶχον ἐντελῶς τὸν ἐξαντλήσει.

Ἀφ' οὗ ἐτελείωσαν τα πάντα, ἀφ' οὗ τὸ ὕγρον, πράγματι ὕγρον χῶμα τοῦ νεκροταφείου Σμολένσκη ἐκάλυψε τὸ λείψανον τοῦ Πουνίνου, ἐστρεφεν ὁ Βαβουρίνος τὸ κατεσκληρὸς καὶ οἶονε ἀπολελιθωμένον πρόσωπόν του μετὰ τῶν ξηρῶν καὶ κοίλων ὀφθαλμῶν πρὸς ἐμέ, μοὶ ἠγχαρίστηκε κατὰ τὸν ἰδιάζοντα αὐτῷ ψυχρὸν τρόπον καὶ ἡτοιμάζετο ν' ἀπομακρυνθῇ. Ἀλλ' ἐγὼ τὸν ἐσταμάτησα.

— Ποῦ ὦρα καλῇ, κύριε Παντολέον; Μοὶ ἐπιτρέπετε νὰ σᾶς ἐπισκεφθῶ; Δὲν ἤξευρον ὅτι μένετε ἐν Πετρούπολει. Ἐπεθύμουν νὰ ὁμιλήσωμεν ὀλίγον περὶ τῶν παρελθόντων, περὶ τοῦ μακαρίτου φίλου μας Πουνίνου. Ὁ Βαβουρίνης δὲν μοὶ ἀπεκρίθη ἀμέσως.